

Langer doorwerken 55-plussers vraagt om beter functionerende arbeidsmarkt Economisten en beleidsmakers in debat

Tijdens de tweedaagse conferentie 'Rethinking Retirement' op 23 en 24 april bediscussiëren vooraanstaande internationale economen en beleidsmakers hoe de arbeidsmarkt voor oudere werknemers beter kan gaan functioneren. Netspar, CPB en SER organiseren deze bijeenkomst gezamenlijk om de interactie tussen wetenschap, beleid en politiek op dit gebied te bevorderen.

Arbeidsmarktparticipatie van oudere werknemers

Topprioriteit van de meeste overheden in Europa is om mensen langer door te laten werken. Prikkel om langer door te werken zijn de laatste jaren sterk verbeterd – vooral in Nederland. Maar de arbeidsmarkt voor ouderen functioneert nog niet goed. Bedrijven zijn terughoudend bij het aannemen van oudere werknemers en de baan-naar-baan mobiliteit is gering zodat ouderen niet op de plaats werken waar ze het meest productief zijn. Niet alleen de vergrijzing maar ook de financiële crisis versterkt deze problematiek van een toenemend arbeidsaanbod dat onvoldoende aansluit bij de vraag. Oudere werknemers worden getroffen door ontslag maar zullen graag door willen werken om hun pensioen op peil te houden nu hun pensioenrechten de komende jaren niet of nauwelijks geïndexeerd kunnen worden vanwege de lage dekkingsgraden van de pensioenfondsen. De centrale vraag tijdens de bijeenkomst is hoe werknemers kunnen blijven leren en terecht kunnen in productievere banen waar ze hun vaardigheden op peil houden en langer met plezier aan de slag kunnen blijven. Internationale toponderzoekers presenteren hun nieuwste bevindingen over hoe scholing, beloningssystemen, sociale verzekeringen, belastingen, ontslagbescherming en pensioenen kunnen bijdragen aan het beter opbouwen, koesteren en benutten van de talenten van ouderen.

Presentaties van Donner en Pechtold

Aan het eind van de laatste dag geven Piet-Hein Donner, Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en Alexander Pechtold, fractievoorzitter van D66, hun visie op de noodzakelijke beleidshervormingen. Deze visies worden bediscussieerd door internationale experts op het terrein van de arbeidsmarkt voor ouderen: Edward Lazear (Stanford Graduate School of Business), Stefano Scarpetta (OESO), Jonathan Skinner (Dartmouth College), en Eric French (Federal Reserve Bank of Chicago). Verder reageren eerder op de middag Peter Gortzak (FNV) en Cees Oudshoorn (VNO-NCW) op presentaties van het CPB en de OESO over mogelijke hervormingen van de arbeidsmarkt van ouderen.

Statements sprekers

Donderdag 23 april komen aan het woord:

Lazaer zegt dat ouderen vaak meer betaald krijgen dan hun productiviteit. Daardoor willen ze langer doorwerken dan werkgevers zouden wensen. Maar pensioensystemen en belastingen zorgen ervoor dat ouderen juist eerder willen stoppen met werken.

Skirbekk stelt dat de arbeidsmarktpositie van ouderen sterker is in landen waar de geldelijke beloning is gebaseerd op prestatie in plaats van senioriteit. Een langer werkzaam leven dient de geestelijke gezondheid van ouderen als zij het gevoel hebben dat werkgevers en collega's hun werk waarderen en zinvol vinden.

Saint-Paul stelt dat mensen in de toekomst langer door moeten werken in verband met de vergrijzing. Om te zorgen dat zij kunnen blijven werken, ontkomen West-Europese landen als Frankrijk er volgens hem niet aan hun arbeidsmarkt flexibeler te maken, onder meer door hervorming van de ontslagbescherming en de WW.

French stelt dat een verlaging van het ouderdomspensioen het arbeidsaanbod van zowel jongeren als ouderen stimuleert. Door een dergelijke maatregel gaan ouderen langer doorwerken.

Skinner concludeert uit internationale vergelijking dat het gebruik van publieke arbeidsongeschiktheidsverzekeringen nauwelijks samenhangt met gezondheid, maar des te meer met de vormgeving van de verzekering. Medische toelatingscriteria zijn in de VS weinig succesvol gebleken, en het is voor het beleid vooral belangrijk om mensen met beperkingen zoveel mogelijk aan het werk te houden.

Lindeboom stelt dat de recente hervormingen van de WAO/WIA vruchten lijken af te werpen. Een belangrijke manier om de arbeidsparticipatie van ouderen te stimuleren is het verbeteren van hun gezondheid.

Vrijdag 24 april komen aan het woord:

Borghans betwist dat oudere werknemers overbetaald worden ten opzichte van hun productiviteit. Op basis van enquêtes onder werknemers concludeert hij dat de relatief hoge lonen van ouderen gerechtvaardigd worden door hun grote mate van specialisatie en productiviteit.

Teulings richt zich vooral op ontslagbescherming. Volgens hem speelt dit een grote rol voor het steile loonprofiel in sommige landen (waaronder Nederland) en de geringe baanmobiliteit van oudere werknemers.

De Mooij (CPB) stelt dat nu de participatie van ouderen snel stijgt, het probleem van een slecht functionerende Nederlandse arbeidsmarkt voor ouderen aan de oppervlakte komt. Het beleid van overheid, werkgevers en werknemers dient zich meer te richten op het bevorderen van de mobiliteit en de inzetbaarheid van ouderen.

Scarpetta (OESO) vindt dat Nederland de afgelopen vijftien jaar succesvol is geweest bij het verhogen van de arbeidsparticipatie van ouderen. Maar ons land kan leren van andere OESO-landen bij het koppelen van het pensioensysteem aan de levensverwachting, het verbeteren van de inzetbaarheid van ouderen en het stimuleren van werkgevers om oudere werknemers in dienst te nemen en te houden.

Aansluitend reageren Peter Gortzak (FNV) en Cees Oudshoorn (VNO-NCW) en spreken zoals eerder gemeld **Donner** en **Pechtold**.

Noot voor de pers, niet voor publicatie

UITNODIGING

U bent van harte welkom tijdens deze conferentie in Den Haag. De conferentie is alleen op uitnodiging toegankelijk. Gelieve uw bezoek daarom tevoren aan te kondigen bij Gaby Versmissen, communicatieadviseur van Netspar, telefoon 013 466 2685, 06 38 27 93 56 of g.a.n.versmissen@uvt.nl.

Voor meer informatie over de inhoud van de presentaties en discussies kunt u contact opnemen met de gastheren/organisatoren Lans Bovenberg, telefoon 06 46 15 61 39 of e-mail a.l.bovenberg@uvt.nl, of Bas Jacobs, telefoon 06 52 47 39 03 of e-mail bjacobs@few.eur.nl.

Voor meer informatie over Netspar, zie www.netspar.nl

Voor meer informatie over CPB, zie www.cpb.nl

Voor meer informatie over SER, zie www.ser.nl